కథా నిలయం
4901
శ్రీకాకుళం

కథ పూర్తి కాలేదు

చాలా కాలానికి కథ రాయాలని కూర్చున్నాను. ఓ
ంచి ప్రేమ కథ రాయటానికి ప్లాటు కోసం ఆలోచించ
గాను. రెండు రోజుల కిందట నా స్నేహితురాలు నీరజ
ంచి రాసిన ఉత్తరం గుర్తొచ్చింది.

"నీ కథలు ఈ మధ్య ఏ పత్రికలోనూ రావటంలేదు.
స్నేహితురాలు ఒక రచయిత్రి అని గొప్పగా చెప్పు
ంటుంటాను. కాని నువ్వు రాసిన కథ చదివినప్పుడల్లా
కు నిరాశే కలుగుతుంది. నీవు ఎన్నుకొనే ఇతి వృత్తం
ప్రతిసారీ శుష్కంగానే ఉంటూంది. ఇలా రాస్తున్నందుకు
బాధపడకు జానకీ... నీ కథల్లో కమనీయ కల్పనకు తావు
లేనందువల్లనే అవి పాఠకుల హృదయాలను ఉర్రూత
లూగించ లేకుండా ఉంటాయి. నీలాంటి వాళ్ళు సాహిత్యా
ఒక ప్రయోజనాన్ని అంటగట్టటానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇక
దట నైనా చక్కని ప్రేమ కథలు రాయటానికి ప్రయత్ని
కదా?"

చ్చి నీరజా! నా కథలో ప్రేమను భుజించి జీవించే
ళ్లు లేవంటావు. నా కథనాయకుడు నాయకి సౌంద

ర్యానికి ముగ్ధుడై భ్రమరంలా ఆమె చుట్టూ తిరగ దంటావు ఆ తరువాత నిరాశతో, నిస్పృహతో శలభంలా ఆత్మ సమర్పణ చేసి, మాడి; మసిగా మారిపో దంటావు. అంతేనా నువ్వు పొరపడు తున్నావు నీరజా! ఒక అందమైన వస్తువును చూసినప్పుడూ, మధురగానాన్ని విన్నప్పుడూ నాహృదయం కూడా ఏదో అవ్యక్త వేదనాజనిత అనుభూతికి గురి అవుతుంది. నా మస్తిష్కంలోనూ ఎన్నో ప్రేమ కథలూ, ఆ కథల్లో ఇంద్ర ధనస్సు రంగులూ ఆ రంగుల్లో సృష్టి సౌందర్యాన్నంతా తనలోనే ఇముడ్చుకున్నదా అన్నంత అందమైన అమ్మాయీ, నిరాశతో, నిట్టూర్పులతో ఇల్లు విడిచి అష్టకష్టాలపాలయి వరకు ఆ అమ్మాయిని చేపట్టే అబ్బాయీ తిరుగుతూనే ఉంటారు. కాని అంత కంటే ఎక్కువ హైడ్రోజన్ బాంబులూ, ఆటమ్ బాంబులూ, మొన్న మొన్ననే మన దేశం మీద దురాక్రమణ చేసిన చైనా వాళ్ళూ కాలే కడుపులతో, మండే ఎండలో చంకన సోష కొచ్చిన పసిబిడ్డతో రేషన్ కోసం క్యూల్లో – ఎముకలు గుడ్డసంచిలో వేసికుట్టినట్లున్న స్త్రీలూ, కొందరి అసహాయ మానవుల జీవితాలను చుట్టివేసే విషవలయాలూ రెక్కలు ముక్కలయేలా వెట్టి చాకిరీ చేసినాకూడా పెళ్ళాం బిడ్డల్ని పోషించలేని ఎన్. జి. ఓలూ నా కళ్ళ ముందు కదులుతూ ఉంటారు. అయితే నీరజా! ఒక టడుగు తాను. చెబుతావా? ఈ నాడు మానవుడు సృష్టిస్తున్న మారణాయుధాల ముందు ప్రేమజీవులూ సుకుమారులూ అయిన ఈ హీరోలూ హీరోయినిలూ నిల

బతక గలరంటావా? మొన్న మొన్ననే కదా వాడు ఆటమ్ బాంబు పేల్చాడు...."

—నీరజకు రాయాలని ప్రారంభించిన నా జాబు అసంపూర్ణంగానే ఉండిపోయింది. ఈ రోజు ఒక చక్కని ప్రేమ కథ రాసి, అది అచ్చయిన తరవాతనే నీరజకు జవాబురాయ దలచుకున్నాను. నా స్నేహితురాలి ముందు నేనూ ప్రేమ కథలు రాయగల నని నిరూపించుకుంటాను.

కథకు ప్లాటుకోసం ఆలోచించ నక్కరలేదు_ఈనాటి ప్రేమ కథ లన్నీ ఒకేలా ఉంటాయి కాబట్టి, ఇక పోతే ఓ మంచి హీరోయిన్ను వెతుక్కోవాలి? ఎలాంటి హీరోయిన్ అయితే బాగుంటుంది! సన్నగా పొడవుగా కోల ముఖంతో ఉన్న హీరోయిన్ బాగుంటుందా లేక పొట్టిగా బొద్దుగా చంద్ర బింబం లాంటి ముఖంతో మూడుసున్నాలు చుట్టినట్లుండే హీరోయిన్ బాగుంటుందా? హైదరాబాదులో నాకు తెలిసిన వీధులన్నీ వెదికాను. ఊహూఁ నాకు నచ్చిన హీరోయిన్ కుండే సకల సద్గుణాలకూ ఆలవాలమైన సౌందర్యరాశి దొరకందే!

ఆలోచించి ఆలోచించి బుర్ర వేడెక్కింది. కాని నాకు కనిపించే ప్రతి హీరోయిన్ లోనూ ఏదో లోపం కనిపిస్తూనే ఉంది. యాంత్రికంగా లేచి వెళ్ళి కిటికీ రెక్కలు తెరచాను. గాలితో పాటు చిల్లపెంకులు విసిరినట్లు పెద్ద వానజల్లు వాచకుని హృదయంలోని కాలుష్యంలా చిక్కని చీకటి నలువైపులా అలుముకొని ఉన్నది.

"అయ్యో ఇల్లంతా తడుస్తుంటే అలా నిలబడి చూస్తావేమే? అమ్మ కేకతో ఉలిక్కి పడ్డాను. కిటికీమూసి టవల్ తో ముఖం తుడుచుకుంటూ కుర్చీలో కూర్చున్నాను. కళ్ళు మూసుకొని హీరోయిన్ కోసం ప్రయాణం సాగించాను.

అదుగో! నాకు కావల్సిన హీరోయిన్. ఆ చిన్న కొండ శిఖరం మీద ఎంత వయ్యారంగా నిలబడి ఉందో; ఏమా దివ్య సౌందర్యం! విధాత మెరుపును పట్టితెచ్చి తేనెలో రంగరించి ఆమెకు రంగు వేశాడు. కోడెత్రాచులను తెచ్చి జుట్టుగా అమర్చాడు. సాక్షాత్తూ రెండు పెద్దపెద్ద చేపలతోనే కళ్ళు అమర్చాడు, ఆమె అందమైన కళ్ళకు. మేఘాలను రంగరించి కాటుకగా దిద్దుకున్నది. ఇంద్రధనస్సును చీరగా ధరించింది. సంధ్యారాణి చెక్కిళ్ళ అరుణిమను చిటికెన వ్రేలితో నొసట తిలకంగా దిద్దుకున్నది. ఆమె కళ్లు ఎటుతిప్పితే అటే గులాబీలు పూస్తున్నాయి. ఆమె తన ఆ పెద్దపెద్ద కళ్ళలో ఆదుర్దాలను నింపుకొని దేనికోసమో...కాదు ఎవరికోసమో ఎదురు చూస్తున్నది. ఎవరికోసమో ఏమిటి, హీరోకోసమే అందులో ఏమాత్రం సందేహంఉండదు. ఏం, ఆమె హీరోకోసమే ఎదురు చూస్తున్నదని ఎందు కనుకోవాలి?

సజల మేఘమాలను చూసి మయూరం ఎందుకు నృత్యం చేస్తుంది? వసంతాగమనవేళ కోకిల కంఠం ఎందుకు విచ్చుకుంటుంది? దినకరుని అరుణకిరణాల మృదుస్పర్శకు కమలం యొక్క హృదయ కవాటాలు ఎందుకు తెరుచుకొంటున్నాయి? తన కరుణాగాధను వినిపించే శక్తిలేని శలభం తన

జీవితాన్ని దీపకళికను ఎందుకు సమర్పించుకుంటుంది? అందుకే నా కథానాయిక కూడా తన ప్రియునికోసమే ఎదురు చూస్తుంది.

ఆఁ తరవాత? అరే! కలం కదలందే! ఇంతవరకూ బ్రహ్మాండంగా నడచిన నా ప్రేమకథ అలసిపోయి ఇక నా కాళ్ళలో శక్తిలేదు సుమా, ముందుకు నడవలేను_ అంటూ మొండికెత్తి కూర్చున్నది. ఏం చెయ్యను? నా హీరోయిన్ వైపు దిగులుగా చూశాను. ఆమె కోపంగా ఓరగ్గా నా వంకే చూస్తున్నది...'ఇంకెంతసేపు నన్ను కొండమీద కదల కుండా నిల్చోమంటావు' అన్నట్లు...షూటింగ్‌లో హీరో యిన్ 'ఇంకెంతసేపు కెమెరాముందు నిల్చోమంటావయ్యా' అని డైరెక్టర్ వైపు చూస్తున్నట్లుందా చూపు.

బుర్రలో ఓ మెరుపు మెరిసింది. ఆఁ అవును! అన్నట్టు హీరోను ప్రవేశపెట్టాలిగా! అమ్మయ్య – ఇక ఫరవాలేదు. నా కథ చిన్నగా లేచి నిల్చున్నది. నడవటానికి సిద్ధమవుతూ. కాని హీరోను తేవాలిగా ముందు? ఎలాంటి హీరో అయితే బాగుంటాడు! గుర్రం ఎక్కి వస్తాడా లేక కార్లోనా? ఈ రోజుల్లో గుర్రం ఎక్కే హీరోలంటే ఎవరుమోజుపడతారులే. నా హీరో కార్లోనే వస్తాడు. కాని కార్లోవచ్చే హీరోలతో పెద్దచిక్కొకటి ఉంది. వస్తూనే అమాంతంగా హీరోయిన్ను కార్లో వేసుకొని తుర్రున వెళ్ళిపోతారు. మరి నాకు రాయ టానికి ఏం మిగులుతుంది? లేదు నా హీరో నడిచేవస్తాడు. చెరిగినజుట్టూ...చిరిగిన చొక్కా......మాసిన ధోవతీ,

కాళ్ళకు చెప్పులు ఉండాలా...ఉంటాయి కాని చిరిగిపోయి దుమ్ముకొట్టుకొని వుండాలి.

...పెళపెళామంటూ ఉరుము. ఉలిక్కిపడ్డాను. చేతిలో కలంజారి కిందపడ్డది. పిడుగు పడిఉంటుంది. పిడుగు పడితేనే ఇంత భయంకర శబ్దం అయిందే...మరి నిజంగా అటంబాంబు పడితేనో! అమ్మబాబోయ్!

ఆ నాడు సరిగ్గా అటంబాంబు పడే సమయానికి... హిరోషిమాలో ఎందరు తల్లులు తమ పసిబిడ్డలను హృదయాలకుహత్తుకొని కలలుకంటూ ఉండి ఉంటారో! వారంతా ఆ కలల్లోనే కరిగి కలిసిపోయి ఉంటారు. కాని ఆ వార్తవిన్న యూరపులోని ఎన్ని మాతృహృదయాలు ఆనందంతో తృళ్ళి ఉంటాయో...యుద్ధం ముగుస్తుందనీ, తమబిడ్డలు సురక్షితంగా ఇంటికి తిరిగి వస్తారనీ తెలుసుకొని...సృష్టి వైచిత్ర్యం!

అరే! మధ్యలో ఈ ఆలోచన ఏమిటి? మళ్ళీ నా కథ కుంటుపడుతూ ఉంది. నా హీరోఏడీ? పోనియ్ పిరికివాడు. పిడుగు పడేప్పటికే పారిపోయాడు.

హీరోయిన్ వైపు చూశాను. బుంగమూతి పెట్టింది. కోపంలో ఎంత అందంగా ఉందో నా హీరోయిన్!

'ఆఁ ఏమిటీ! వెళ్ళిపోతావా? మా తల్లి విగదూ ... వెళ్ళిపోకు; పిరికివాడుపోతే పోయాడు. నీకోసం ఇంకొక మంచి హీరోను వెతికి తెస్తాగా!'

మాటయితే అన్నాను కానీ ఎక్కడనుంచి తేవటం, ఆమెకు సరితూగే హీరోను? ఆఁ, గుర్తొచ్చాడు. చిన్నప్పుడు

అమ్మానాన్న చెప్పిన కథల్లోని హీరోలకంటే గొప్పవాళ్ళు ఈ రోజుల్లో హీరోలు! ఇక ఫర్వాలేదు. ఇక నా కథ చక్కగా సాఫీగా ముందుకు నడవగలదు.

వర్షం అంతకంతకూ పెరుగుతున్న శబ్దం. మధ్యమధ్య ఉరుములు...

అరె! ఈ కథ గొడవలోపడి పాపం లైకా సంగతే మర్చిపోయాను వర్షంలో బాగా తడిచిపోయి ఉంటుంది. దానికి జబ్బుచేస్తే మళ్ళీ ఆసుపత్రి చుట్టూ తిరగాలి. తలుపు తెరిచానో లేదో ఒక మూల ముడుచుకొని పడుకొని వున్న లైకా ఒక్కసారిగా లేచి వళ్ళు విదిలించుకొని, తోక ఆడిస్తూ వచ్చి నా ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీ ఎక్కి పడుకుంది. నోరులేని ఆ కుక్కపిల్ల కళ్ళతోనే కృతజ్ఞత తెలుపుకుంది.

పాపం, రోజూ ఆ బస్‌స్టాండులో కనిపించే ముసలి ముష్టివాడు ఈ వర్షంలో ఏమయ్యాడో? ఆ ఎముకలగూడును ఎంతోకాలంగా ఆశ్రయించుకొని ఉన్న ఆ ముసలికి గుడ్డపీలికలు తడిచి, అతుక్కొని ఆత్మీయతను తెలియపరుస్తూ ఉండి ఉంటాయి. ఇంత వర్షంలో, ఆ షెడ్డులోనే ఎముకల గూడు నుంచి జీవహంస ఎగిరి ఏ మానస సరోవరానికో వెళ్ళిపోవచ్చు!

వాడికి ఓ నయాపైసా ఇచ్చి, దీవెన లందుకోని రోజు నాకు యెలాగో ఉంటుంది. రేపటినుంచి వాడు నన్ను దీవించలేడు. నిర్జీవంగా ఉన్న ఆ యెముకల సంచి నా కళ్ళముందు పడివున్నట్లు అనిపించింది.

నా ఆలోచనలను అర్థంచేసుకున్నట్లు లైకా పడుకొని నా ముఖంలోకి చూస్తున్నది. 'ఆ అసహాయ మానవుని కంటే నువ్వెంతో అదృష్టవంతురాలవు లైకా. నీకు తెల్లవారేప్పటికి పాలు కావాలి. మాంసం లేనిదే అన్నంలో మూతికూడా పెట్టవు' అన్నాను. నా భాష దానికి అర్థం అయినట్లు తల కాళ్ళసందున ఇరికించుకున్నది. లైకాకే మాటలొస్తే...

ఏమిటీ పిచ్చి! నా కథ మళ్ళీ పెడమార్గం పట్టింది. వెధవ ఆలోచనలూ... నేనూ...నీరజ అన్నట్లుగానే నాకు నిజంగా అబ్బాయీ, అమ్మాయిల కథలు రాయటం రాదేమో? ఎందుకు రాదో చూస్తాను. ఇవ్వాళ ఈ కథను తప్పక పూర్తిచేస్తాను.

అరె! నా హీరోయిన్ ఏమయింది? విసుగెత్తి వెళ్ళిపోయిందిలా ఉంది. అరె. ఆమె ఇంతసేపూ నిల్చున్న ఆ కొండకూడా యెక్కడా కనిపించటంలేదు. ఏ భావకవినో వెతుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయి ఉంటుంది హీరోయిన్. పోనీ యేలే ఒకరకంగా మంచిదే అయిందేమో...ఆ హీరోయినూ ఆ వర్ణనా చూస్తే పాతకాలపు కథ తయారయి కూర్చునేది.

ప్రేమ పందెంలో ఓడిపోయిన హీరోతో ప్రారంభిస్తే కథ యెలా వుంటుంది! అవును. అలాగే చేస్తాను. ఈ రోజుల్లో ఇలాంటి కథలకే మంచి డిమాండ్. ఈ దెబ్బతో ఆంధ్ర దేశంలో బ్రహ్మాండమైన కీర్తిని గడించుకోవచ్చు.

ఊరిబయట. గోదావరివడ్డు. ఒక పూరిగుడిసె. ఆ గుడిసెలో కోడిగుడ్డులాంతరు మిణుకు మిణుకుమంటూ వెలుగు

తూంది. దీపపు పురుగులు లాంతరు చుట్టూ చేరుతున్నాయి. రెక్కలు ఊడిపోతున్న పురుగులు రెండు నిమిషాలు తన్నుకొని చచ్చిపోతున్నాయి. వాటిని చూసి మిగతా పురుగులు ఆగటంలేదు. వస్తూనే ఉన్నాయి... చస్తూనే ఉన్నాయి. కొన్ని జీవంతో ఉంటే, కొన్ని నిర్జీవంగా...చావూ బ్రతుకూ రెంటికీ ఎంతో దూరం లేదు...పక్క పక్కనే నడుస్తుంటాయి. అస్తి పంజరానికి చర్మం కుట్టినట్లున్న ఓ యువకుడు దీపపు పురుగుల్నే దీక్షగా చూస్తున్నాడు. అతని ముందు కొన్ని కాగితాలు పడిఉన్నాయి. గాలిలో అటూఇటూ ఎగురుతున్న పురుగుల రెక్కలను చూస్తున్న ఆ యువకునికి తను కన్న కలలూ పెంచుకున్న కోర్కెలూ, ఆశించిన ఆశలే తన కళ్ళముందు నిస్సహాయంగా గాలిలో కొట్టుకుంటున్నట్లనిపించింది. ఆ కోడిగుడ్డు లాంతరు లాగే అతని జీవన జ్యోతి కూడా రెప రెపలాడుతోంది. అతని కన్నులలో కాంతి కొడిగట్టి పోయింది. పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచాడు.

అతను ఒక భావకవి. ఒక అమ్మాయిని ప్రేమించి మోసపోయాడు. ఆ అమ్మాయి సానుభూతిని సాధించటానికి త్రాగుబోతు అయ్యాడు. వ్యభిచారి అయ్యాడు. ఆస్తి అంతా హారతి కర్పూరంలా హరించుకు పోయింది. చివరికి అతనికి మిగిలింది ఆ పూరి గుడిసె, కోడిగుడ్డు లాంతరూ, ఆ లాంతరు చుట్టూ చేరే పురుగులూ. అచ్చుగాని అతనికి కవిత్వం, ఎముకల్లోని మూలుగును కూడా పీల్చేస్తున్న క్షయ రోగం."

ఎదురింట్లో ఎవరో ఖళ్ళు ఖళ్ళున దగ్గుతున్నారు. చక్కగా నడుస్తున్న కథకు మళ్ళీ అడ్డంకు. వెధవ కాలనీ ఇదే గొడవ. ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళలో తుమ్మినా వినిపిస్తుంది. దగ్గినా వినిపిస్తుంది... అరే పాపం! గుక్క తిప్పుకోకుండా దగ్గుతున్నాడే! ఎవరో ఏమిటి ఎదురింటి రాఘవరావే. ఏమిటో జీవితం_ అతనికి క్షయ. ఉద్యోగం గుమాస్తాగిరి. భార్య అమాయకురాలు అయితే నేం. అరడజను మంది ఆడ పిల్లల్ని ఇచ్చింది భర్తకు. ఆ భార్యా భర్తలకు ఒక మొగ నలుసు ఏ నాటికైనా కలక్క పోతాడా అనే ఆశ వదల్లేదు. ఎముకల్లో మూలుగు కరిగి, కళ్ళలో కాంతి మందగించిన ఆమెలో మళ్ళీ ఇంకో ప్రాణి జీవం పోసుకుంటున్నది. వంద రూపాయల జీతం. పైగా గత ఆరు మాసాలుగా అరజీతం మీద శెలవల్లో ఉన్నాడు. క్షయ రోగం రాజరోగం. ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్ట గలిగితే అంతకాలం బతకవచ్చు. రాఘవరావుకు డబ్బూ లేదు. అండా లేదు. ఏరోజు హరీ అంటాడో చెప్పలేము. తరవాత అమాకురాలైన ఆ ఇల్లాలూ... ముక్కు పచ్చలారని ఆ పసి బిడ్డలూ...

ఛ! ఏమిటిది. మళ్ళీ నా కథకు అంతరాయం. ఆఁ. నా హీరో ఏడీ! అరే నిర్జీవంగా పడి ఉన్నాడే: కోడిగుడ్డు లాంతరు ఆరిపోయింది. ఇంత అర్ధాంతరంగా చచ్చిపోయిన హీరోతో కథ ఏమిటి?

మళ్ళీ ఇంకో హీరోను ఎక్కడ నుంచి వెతుక్కు రానూ! పోనియ్! నీరజ_ హీరోయిన్‌గా తీసుకుంటే? అవును

బాగానే ఉంటుంది. ఆమె ప్రేమించి వివాహం చేసుకున్నది. వివాహం జరిగి నంతవరకూ జరిగిన కథ నాకు తెలుసు. కాని ఆ తరవాత వాళ్ళ సంసారం కళ్ళారా చూస్తేనే గాని లాభం లేదు. ఈ రోజుల్లో ఎన్ని ప్రేమ వివాహాలు మూడునాళ్ళ ముచ్చట కావడం లేదు!

"పెళ్ళాన్నీ పిల్లల్నీ పోషించటం చాత కానివాడివి నువ్వూ ఒక మగాడివే ?" ఆడగొంతు మగవాణ్ణి ఏ మాట అనకూడదో అదే అనేసింది.

"నోర్ముయ్! నువ్వేగా కావాలని వెంటబడి మరీ చేసుకున్నావు?" మగ గొంతు.

"ఓ యబ్బో నీ మాత్రం మగాడు..." ఏడుపుగొంతు "నోరు మూస్తావా లేదా?" అన్న మగవాడి గర్జింపుతో మధ్యలోనే ఆగిపోయింది.

పక్కింటి కాంతమ్మ ఏడుపు తార స్థాయి నందుకుంది. మొగుడు ఆమె జుట్టు పట్టుకొని వంగదీసి బాదుతున్నా డనుకున్నాను. రాత్రి పది గంటలు దాటిన తరవాత ఆ ఇంట్లో రోజూ ఇదే వరస, కాంతమ్మ భర్త సత్యనారాయణ ఇంట్లో పెళ్ళాం బిడ్డలకు తిండికి లేక పోయినా, ఏ పావలా కల్లో నోట్లో పోసుకోంది ఇంటికి రాడు. ఆ ఇల్లాలు కడుపు మండి తిడుతుందం టే తిట్టదూ మరి! ఆకలి ఏం చేయించదు? ఆకలి ఎండుగడ్డిలాంటిది.మండటానికి ఏ చిన్న నిప్పురవ్వయినా చాలు.

ఈ భారత దేశంలో స్త్రీ సమస్యలకు ఏనాటికైనా పరిష్కారమంటూ దొరుకు తుందా అనేది సందేహమే. పుట్టి

నప్పటి నుంచీ చచ్చేంత వరకూ ఆడదానికి మగాడి అండ ఏదో రూపంలో తప్పదనడంలో అతిశయోక్తి లేదేమో !

—కాని గిరిజ ఈ వాదాన్ని చస్తే ఒప్పుకోదు. గిరిజా, నీరజా, నేనూ ఒకే హైస్కూల్లో చదువుకున్నాము. గిరిజా, నీరజా ఒకటిగా చేరి నాతో వాదించేవారు. స్త్రీకి బతకటానికి పురుషుడి అండ అక్కర్లేదనీ, తరతరాలగా సమాజం గీచిన గీట్లలో కొండ శిలవల్లా బతకటం తమకు ఇష్టం లేదనీ, సాధారణ స్త్రీ జీవితానికి భిన్నంగా బ్రతికి చూపిస్తా మనీ వాదించేవారు. ముఖ్యంగా నీరజ దృష్టిలో స్త్రీ స్వతంత్రంగా జీవించటమంటే పురుషుణ్ణి అనుకరించడమే. ఆమెను అందరూ మగరాయుడనేవారు. స్కూలుఫైనల్ కాగానే ఢిల్లీ వెళ్ళింది. అక్కడ ఆమె జీవితంలో నిరంజన్ వర్మ అడుగు పెట్టాడు. అంతటితో ఆమె ఆదర్శాలన్నీ ఇసుకలో కట్టిన బొమ్మరిళ్ళయ్యాయి. అందర్నీ ఎదిరించి ప్రేమ వివాహం చేసుకుంది. జీవితంలోని చేదును రుచి చూచే అవకాశం ఆమెకు ఏనాడూ కలుగలేదు. అందువల్లనే నీరజకు నా కథలు నచ్చవు.

తప్పక రాస్తాను. నీరజకు నచ్చే ప్రేమ కథను ఈరోజు తప్పక రాస్తాను. ఆమె మెప్పును పొందుతాను.

కాని గిరిజమాత్రం తన ఆదర్శాలను ఇంకా అంటిపెట్టుకునే ఉంది. గిరిజ చిన్నప్పటి నుంచీ జీవితంలోని చేదునే రుచిచూసింది. బీదతనం. చిన్నప్పుడే తల్లి పోయింది. ఆమె స్కూలుఫైనల్ పాసయిన సంవత్సరమే తండ్రికూడా

పోయాడు. పదిహేడు సంవత్సరాలుకూడా నిండని గిరిజమీద పన్నెండేళ్ళ తమ్ముణ్ణి. పదేళ్ళ చెల్లెల్ని పోషించవలసిన బాధ్యత పడింది. కొంతకాలం ఎలిమెంటరీ స్కూల్లో టీచరుగా పనిచేసింది. ఇప్పుడు ఒక గవర్నమెంటు ఆఫీసులో స్టెనోగ్రాఫరుగా పని చేస్తున్నది.

గిరిజ అంటే గుర్తొచ్చింది. సాయంత్రం ఆఫీసునుంచి వచ్చేప్పటికి ఆమెనుంచి వచ్చిన ఉత్తరాన్ని చదవటం మర్చిపోయాను. కాగితాలూ, కలం పక్కనపెట్టి, లేచివెళ్ళి రేడియోమీద వున్న కవరుతీసి చించాను. ఆశ్చర్యం! పన్నెండు పేజీల వుత్తరం. వుత్తరాలువ్రాయటంలో బ్రహ్మ సోమరయిన గిరిజనుంచి అంత పెద్ద వుత్తరం రావటం నాకు ఆశ్చర్యాన్నీ, ఆదుర్దానుకూడా కలిగించాయి. గబగబా చదవసాగాను.

"ప్రియమైన జానకీ !

ఎంతోకాలానికి చాలా పెద్దజాబు రాస్తున్నాను. నేను రాసింది పూర్తిగా చదివి నన్ను అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించు. నా జానకి నన్ను అసహ్యించుకోదనే నమ్మకంతోనే నా హృదయాన్ని తెరచిన పుస్తకంలా నీ ముందు వుంచుతున్నాను.

నాకు చిన్నతనంనుంచీ ఆధ్యాత్మిక విషయాలమీద ఆసక్తి యెక్కువగా వుండేది. నాకు నేనే 'జీవితం అంటే ఏమిటి ?' అని ప్రశ్నించుకొనేదాన్ని. నిన్నుకూడా ఎన్నో సార్లు ప్రశ్నించాను గుర్తుందా ? జీవితంలో ఇలాటి ప్రశ్నలు

వేసుకోనివారూ, మనం ఎందుకు బతుకుతున్నాము. ఎందుకు బతకాలి అని ప్రశ్నించుకోనివారంత అదృష్టవంతులు ఈ ప్రపంచంలో మరొకరుండరనుకుంటాను. ఎక్కువ తింటూ తక్కువ ఆలోచించేవాళ్ళు, చాలా అదృష్టవంతులు. బుద్ధిబలం ప్రాధాన్యంగా మగవాడు జీవితాన్ని చాలా తేలిగ్గా తీసుకుంటాడు. ప్రాక్టికల్‌గా బతుకుతాడు. అందువల్ల మేధావులు ఎక్కువగా భౌతికసుఖాలను అందినంతవరకూ అనుభవిస్తూంటారు. సాధారణ మానవునిలా నీతి నియమాలకూ, పాప పుణ్యాలకూ భయపడుతూ కూర్చోరు. కాని మేధావి అయిన స్త్రీలో ఆధ్యాత్మిక మన స్తత్వం పెంపొందుతుంది. వారిలో ప్రాపంచిక విషయాలపట్ల విరక్తి పెరుగుతుంది. ఇలాంటి స్త్రీలు ఎక్కువగా కలల్లోనే బతకటానికి ప్రయత్నిస్తారు.

నేను చిన్నప్పటినుంచి కల్పనాలోకంలో బతికేదాన్ని. ఒక వస్తువును కల్పనలో ఊహించుకుంటే కలిగే ఆనందం వాస్తవంగా అనుభవించినప్పుడు కలగదని నా అభిప్రాయం. ఏది ఏమయినా నేను సాధారణ జీవితానికి భిన్నంగా బ్రతకాలనుకున్నాను. కలలు కనడం తప్పుకాదు. ఆ కలల్నే జీవితం అనుకోవటమే నేను చేసినతప్పు. నాకు ఏది అక్కరలేదో తెలుసుకున్నాను. కాని నాకు కావల్సిందేదో ఎన్నడూ ఆలోచించలేదు.

జానకీ! గుర్తుందా? ఓసారి నాతో అన్నావు. "యథార్థంనుంచి నువ్వు ఎంతకాలం పారిపోగలవో చూస్తానుగా!" అని.

"నదీ తీరాలు సమానాంతరంగా ఉంటాయి. అవి ఎన్నటికీ కలుసుకోవని యథార్థం చెబుతుంది. కాని ఏనాటికైనా కలుసుకోకపోతాయా అని ఆదర్శం కలలు కంటుంది. యదార్థంతో పొట్టనిండుతుంది. ఆదర్శంతో ఆత్మకు ఆనందం అందుతుంది. నాకు కావల్సింది ఆత్మతుష్టి శారీరక పుష్టి కాదు. ఇదీ అప్పటి నా సమాధానం.

కానీ జానకీ! ఈనాడు నేను నీ ముందు ఓడిపోయాను. యదార్థంముందు ఆదర్శం తల వంచింది. నేను ఈనాడు పతితను.

ఏం? చదివి ఉలిక్కిపడుతున్నావు గదూ? ఈ మాటే నీవు ఇంకొకరి ద్వారావింటే నమ్మేదానివి కాదుకదూ? నేను పతితను జానకీ! అయినా సృష్టంతా తనకు ఏమీ పట్టనట్టు తన పనులను యథావిధిగా నిర్వహించుకు పోతున్నది.

నేను ఒక ఆఫీసులో స్టెనోగ్రాఫర్‌గా పనిచేస్తున్నానని తెలుసుగా? చేసేది చిన్నఉద్యోగం. బాధ్యతలు తక్కువ. ఆడంబరాలూ, కోరికలూ తక్కువ కాబట్టి నేను జీవితాన్ని సంతృప్తిగానే గడుపుతున్నాను. నా స్నేహితులు స్టేట్ లైబ్రరీలోని పుస్తకాలే. ఆఫీసు గొడవల్లో తటస్థంగా ఉండేదాన్ని.

నా కళ్ళముందు చిన్నచిన్న ఉద్యోగాల్లో చేరిన ఆడపిల్లలు ఎంతమందో ఇట్టే పెద్ద ఉద్యోగాలు సంపాదించటం చూస్తే ఆశ్చర్యంవేసేది. కాని ఆ విషయాలుకూడా అట్టే పట్టించుకొనేదాన్ని కాదు.

కొంతకాలంగా మా ఆఫీసరు నా మీద చిర్రుబుర్రు లాడటం మొదలుపెట్టాడు. అనవసరంగా కోప్పడేవాడు. కిక్కురుమనకుండా గుడ్లనీరు గుడ్ల కుక్కుకొని బయటపడే దాన్ని. ఆ మధ్య ఒకరోజు టైపింగ్‌లో ఏదో చిన్న తప్పు చేసినందుకు నానా మాటలని ఫైలుముఖంమీద కొట్టాడు. వంగి ఫైలుతీసుకొని నా గదికి గబగబా వెళ్ళిపోయాను. ఏడుపు పొర్లుకొచ్చింది. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నాను.

మా సూపరింటెండెంటు రాంమూర్తి వచ్చి నన్ను ఓదార్చసాగాడు. అతడు నన్ను కన్నకూతురిలా ఆప్యాయంగా చూస్తాడు. అతన్ని చూడగానే బోరుమన్నాను.

ఊరుకోమ్మా! సర్వీస్ అంటే ఇంతే. మనం ఎన్. జి. ఓలం. ఆఫీసర్లేమన్నా మనం బాధపడకూడదు. అనటం వాళ్ళ హక్కు. పడటం మన బాధ్యత. అన్నాడు రామ్మూర్తి.

"నే నేంచేశాను? ఆఫీసరుగారికి నేనంటే ఎందుకు అంతకోపం?" అంటూ వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాను.

"పిచ్చిపిల్లా! అతనికి కావల్సింది నువ్వు అర్థంచేసు కొని ఇవ్వలేదమ్మా."

"అంటే" అన్నాను అర్థంకాక.

"ఏముందీ! నువ్వు ఆ శీలా, రజియా, సావిత్రీ లాగా..."

"రాంమూర్తిగారూ?" అరిచాను.

"నిన్ను అలా చెయ్యమనటం లేదమ్మా, ఆఫీసరుగారి కోపానికి కారణం చెబుతున్నాను."

నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది. నా కాళ్ళకింద భూమి నన్ను దగా చేస్తున్నట్లనిపించింది. ఏభయ్ ఏళ్ళకు పైబడ్డ ఆ ఆఫీసరుకు ఇదేం రోగమో! మళ్ళీ తన పిల్లలందరికీ పద్దానుగు ఏళ్ళు నిండకుండానే పెళ్ళిళ్ళు చేసి అత్తవారింటికి పంపించాడట. పూర్వకాలం మనిషి అనుకున్నాను.

ఆ రోజు మనసంతా చీదర చీదరగా ఉంది. వారం రోజులవరకూ ఆ ఆఫీసరు నన్ను పిలవలేదు. ఆ తరవాత నేను పదిరోజులు శెలవు పెట్టాను.

శెలవునుంచి ఆఫీసుకు వెళ్ళినరోజే పాత ఆఫీసరుకు బదిలీ అయిందని విన్నాను. వచ్చే ఆఫీసరు చాలా చిన్నవాడనీ, చాలా జలసారాయుడనీ, ఏవేవో చెప్పుకున్నారు. నాకు మరీ భయం పట్టుకుంది. స్టెనో ఉద్యోగం మానేసి ఏ టైపిస్టుగానో ఉద్యోగం సంపాదించుకుంటే బాగుండు ననుకున్నాను.

ఆ రోజు కొత్త ఆఫీసరు వస్తున్నారు. వెళుతున్న ఆఫీసరుకు స్టాఫ్ పార్టీ చేస్తున్నారు. శీలా, సావిత్రీ, రజనీ చక్కగా ముస్తాబై వచ్చారు. చాలా ఉత్సాహంగా హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు.

నాలో ఉత్సాహం లేదు టైపురైటరుముందు కూర్చొని ఆ హడావిడి అంతా చూస్తున్నాను అప్రయత్నంగా నేను కట్టుకున్న చీరవైపు చూసుకున్నాను. మనస్సు చివుక్కుమంది. వెలిసిపోయి బూడిదరంగుపడ్డ నీలంరంగు నేతచీర, కొంచెం సిగ్గనిపించింది. మళ్ళీ నాకు నేనే సమాధానపడ్డాను. "ఏం! ఎందుకు సిగ్గుపడాలి? మంచిదుస్తులు వేసుకోలేక పోవటంలో

సిగ్గుపడాల్సిందేముంది? అయినా నా వేషభాషలతో ఆఫీసర్లకేం సంబంధం! పని చేస్తున్నాను. జీతం ఇస్తున్నారు."

...నేను శీలావాళ్ళతో కలవాలని ప్రయత్నించినా వాళ్లు నాకు దూరదూరంగా ఉండటానికే ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రతి చిన్న విషయానికి పకపకా నవ్వటం, పెద్దగా మాట్లాడటం, వయ్యారంగా నడవటం ... ఏమిటో ఏమిటో ... అచ్చం ఆడపిల్లల్లా చేస్తుంటారు. వాళ్ళలా నాకు ప్రవర్తించటం రాదు. వాళ్ళు మాట్లాడే అబద్ధాలు వింటూంటే మరీ బాధ అనిపించేది. ఎక్కడైనా బజార్లో ఎదురుపడితే,ఒకే ఆఫీసుల్లో పనిచేసే వాళ్ళంగదా అని. "ఎక్కడినుంచి" అని ప్రశ్నిస్తే ఉలిక్కిపడి తప్పుకుపోతారు. ఆ సమయంలో వారి కళ్ళలో ఏదో భయం కన్పిస్తుంది స్పష్టంగా. ఇలాటివారు చాలామంది నల్ల ముసుగులో బ్రతుకుతుంటారు. ఎవరు ఎప్పుడు వారి ముసుగును తొలగించి అసలురూపాన్ని పట్టుకుంటారో అన్నట్టు బెదురుబెదురుగా బతుకుతుంటారు. అందువల్లనే ధైర్యంగా నీతిగా బతుకుతూ, నిజం మాట్లాడేవాళ్ళంటే వీళ్ళకు కిట్టదు.

ఓ మూల కూర్చొని ఆలోచిస్తున్న నేను "ఏంమ్మా! ఇంకా ఇక్కడేఉన్నావు? పద పార్టీ మొదలయింది." అన్న రాంమూర్తి మాటకు ఉలిక్కిపడి ఈ ప్రపంచంలోకి వచ్చాను. యాంత్రికంగా లేచి రాంమూర్తితో బయలుదేరాను.

"ఉన్నదే ఆఫీసులో నలుగురు ఆడవాళ్ళు. వెళ్ళేవాళ్ళు నిన్నుకూడా పిలవకూడదూ? వెకిలిముండ లెందుకు

పిలుస్తారులే. వాళ్ళకుమాత్రం తెలియదు. నీ పక్కనుంచే హంస పక్కన కాకుల్లా ఉంటామని." నవ్వుకున్నాడు రాంమూర్తి. ఆయన ఆప్యాయతకు నాకు కళ్ళలో నీరు తిరిగింది.

పార్టీలో అందరికళ్ళూ ఆలస్యంగా వస్తున్న నావైపే తిరిగాయి. నేను కట్టుకున్న చీరను గురించి వద్దనుకుంటూనే సిగ్గుపడ్డాను. బెదురు బెదురుగా శీలా వాళ్ళకోసం వెదికాను. వాళ్ళు ఆఫీసర్ల పక్కనేఉన్న బల్లచుట్టూ కూర్చొని ఉన్నారు. వాళ్ళు నన్నుచూసి ముసి ముసిగా నవ్వుకుంటు న్నారు. నాకు కళ్ళలో కారపునీళ్ళు పోసినట్లనిపించింది. గబగబా వెళ్ళి వాళ్ళదగ్గరే ఖాళీగాఉన్న కుర్చీలో కూర్చు న్నాను. నేను వాళ్ళదగ్గరకు వెళ్ళి కూర్చుంటానని వాళ్ళను కొనిఉండరు. నేను అలా వెళ్ళి కూర్చోగానే కిక్కురుమన కుండా టిఫిన్ తింటున్నట్లు నటించసాగారు. నా హృదయంలో గర్వం తలెత్తింది. 'నా వ్యక్తిత్వకింద మీరెంత ? మీ దుస్తులు మెరుస్తాయి. మనస్సులో కారుచీకట్లు. ప్రపంచంలో తలెత్తుకొని బతికే ధైర్యంలేదు. నా దుస్తులు మలినంగా కని పిస్తున్నాయి, కాని మనస్సులో చీకటి గదులులేవు,' అని వాళ్ళకు అరిచి చెబుదా మనిపించింది.

"ఆమె గిరిజ. ఇక్కడ స్టెనో" అన్న పాత ఆఫీసరు మాటలు వినిపించి ఉలిక్కిపడి లేచి నిల్చున్నాను. కొత్త ఆఫీసరుకు నమస్కరించాను. ఆయన ప్రతి నమస్కారంచేసి "కూర్చోండి" అన్నాడు. నా సర్వీసులో ఆఫీసరు ప్రతి నమ స్కారం చెయ్యటం. బహువచన ప్రయోగం చెయ్యటం

మొదటిసారి చూశాను. ప్రతి ఆఫీసరూ ఇంట్లో పిల్లల్ని పిల్చినట్లు 'సవ్యా, గిరిజా, ఇదిగో' అని పిల్చినవారే. నాకు అలా అని పిలుస్తుంటే రక్తం కుతకుతలాడేది. కాని ఆఫీసర్లు.

శీలా, సావిత్రీ ఎందుకో కిలకిల నవ్వటం వినిపించి మళ్ళీ ఈ లోకంలోకి వచ్చాను. నా పరధ్యానం చూసే నవ్వుతున్నారేమో ననిపించింది. అప్రయత్నంగా ఆఫీసర్ల వైపు చూశాను. కొత్త ఆఫీసరు నావంకే రెప్పవాల్చకుండా చూస్తున్నాడు. నేను ఏదోగా అయిపోయాను. తలవంచుకు గబగబా టిఫిన్ చెయ్యసాగాను. నాకు అలా కొత్త ఆఫీసరు నన్నే చూస్తున్నాడనే తలపు రాగానే కుర్చీలో ఇబ్బందిగా కదిలాను.

శీలా, సావిత్రీ, రజియా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ, మధ్య మధ్య పకపకా నవ్వుతున్నారు. అదంతా కొత్త ఆఫీసర్ని తమవైపు ఆకర్షించుకోవటానికేనని ఊహించగానే నా మనస్సంతా జుగుప్సతో నిండిపోయింది.

అంతా లేచారు. కొత్త ఆఫీసరు వెళుతూ వెళుతూ నా వంక అదోలా చూశాడు. నాకు తెలియకుండానే కళ్ళు సిగ్గుతో వాలిపోయాయి. మగవాడిదగ్గర ఆడది సిగ్గుపడుతుందంటే తన బలహీనతను తెలియపరచుకోవటమే నని నా భావం. గుండెలు వేగంగా కొట్టుకున్నాయి. ఎన్నడూ లేని ఈ అనుభూతి ఏమిటి? ఇన్ని ఆదర్శాలు మాట్లాడిన నాలో కూడా మామూలు ఆడపిల్లల్లాగే బలహీనత ఏర్పడటం లేదు గదా అని సందేహం గలిగింది. అలా ఎన్నటికీ జరగదు... జరగటానికి వీలులేదు అనుకున్నాను.

నా బలహీనతను శీలావాళ్ళు కనిపెట్ట లేదుగదా అని వాళ్ళవైపు చూశాను. వాళ్ళ కళ్ళలో అసూయ తేలు పిల్లలాగా కొండీ ఎత్తి తిరగటం గమనించాను. అది చూసిన నాలో గర్వం నీళ్ళలో సోడా వేసినట్లు పొంగింది. ఇలాటి విజయగర్వంలో ఉండే ఆనందాన్ని మొదటిసారిగా చవి చూశాను.

కొత్త ఆఫీసరు పేరు కుమార్. అందం, అధికారం హుందాతనం అన్నీ ఒకే వ్యక్తిలో మూర్తీభవించాయా అన్నట్లుంటాడు. ముఖంలో మంచితనం కనిపిస్తుంది. ఎందుకో అతని యడల నా హృదయంలో ప్రత్యేక స్థానం ఏర్పడిందనుకున్నాను.

అతను డ్రాఫ్ట్ డిక్టేటు చేస్తున్నంత సేపూ నన్నే గమనిస్తూ కూర్చుంటాడని తల వంచుకొని నోట్సు తీసుకుంటున్న నాకు అనిపించేది. అలా టప్పుడు నాకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉండేది. అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోవటం కూడా ఇష్టం ఉండేది కాదు. భయం, ఆనందం రెండూ హృదయంలో రాక్ అండ్ రోల్ నృత్యం చేసేవి. ఆ అల్లరిలో ఆయన చెప్పేది ఏదీ అర్థం అయేది కాదు. తీరా డ్రాఫ్ట్ టైపు చేసి తెస్తే ఆయన పకపకా నవ్వేవాడు. ఆయన డిక్టేటు చేసినదానికీ నేను టైపు చేసిన దానికీ ఎక్కడా సంబంధం ఉండేది కాదు. భయంతో వణికిపోయే దాన్ని, ఆఫీసరుకు ఎక్కడ కోపం వస్తుందోనని. కాని ఆయన నవ్వుతూ డ్రాఫ్ట్ రాసిచ్చి టైపు చెయ్యమనే వాడు. ఎంత 'మంచివారు' అని మనస్సులోనే కృతజ్ఞత తెలుపుకొనేదాన్ని.

ఒక రోజు ఐదు గంటలకు పది నిముషాలున్నదనగా ఆయన నన్ను పిల్చాడు. డ్రాఫ్ట్ డిక్టేటు చేస్తున్నాడు. కాని ఆయనలో ఆ రోజు నాకు ఏదో మార్పు కనిపించింది. పరధ్యాన్నంగా ఉన్నాడు. ఆఫీసులోనే 7 గంట లయింది.

నన్ను ఇంటిదగ్గర డ్రాప్ చేస్తాననీ, తనతో రమ్మనీ అన్నాడు కుమార్. నాకు గుండెలో రైళ్ళు పరుగెత్తసాగాయి. రాను అనే ధైర్యంలేదు. ఒకటి ఆయన నాకు ఆఫీసరు. ముఖ్యంగా ఆయనంటే నాకు గౌరవం... ఒకరకంగా ఇష్టమనే చెప్ప వచ్చును. ఆయన కోపానికి గురికావటం జరిగితే నేను భరించ లేను. ఇదీ ఒకరకమైన బలహీనతే.

కిక్కురు మనకుండా బెదిరే చూపులతో, అదిరే గుండెలతో, వణికే కాళ్ళతో కారు ప్రక్కన నిల్చున్నాను, బిక్కు బిక్కుమంటూ. వచ్చి డ్రైవర్ సీటులో కూర్చుంటూ నన్ను పక్క సీటులో కూర్చోమన్నట్లు డోర్ తెరచాడు తను. అలాగే నిలబడి ఉండటము చూసి "ఊ, ఎక్కు" అన్నాడు. ఆ స్వరంలో కొంత అధికారంకూడా లేకపోలేదు. అదే ఇంకో ఆఫీసరయితే "ఏం ఎందుకు ఎక్కాలి?" అని ఎదిరించి ఉండేదాన్నే. కాని కొందరి అధికారంలో కూడా ఎంత ఆనందం దొరుకుతుందో మొదటిసారిగా తెలుసుకున్నాను. కిక్కురు మనకుండా ఎక్కి పక్కసీట్లో వదిగి కూర్చున్నాను. చేతులు చల్లగా ఉన్నాయి. కారు చార్మినార్ దాటిపోతుంది. అంతవరకూ కొయ్యబొమ్మలా బిగుసుకొని కూర్చున్న నా చేతిని ఓ బలమైన చెయ్యి నొక్కింది. ఉలిక్కిపడ్డాను. వళ్ళంతా తేళ్ళూ జెర్రులూ పాకుతున్నట్లనిపించింది.

"గిరిజా!" అన్నాడు కుమార్ ఒక చేత్తో స్టీరింగ్ పట్టుకొని మరోచేత్తో నా చేతిని పట్టుకొని.

-పళ్ళచక్రంక్రింద నలిగి పోతున్న చెరకుగడలా జవ జవలాడి పోయాను, భయంతో.

"భయపడకు. నేను ఆఫీసర్నని మర్చిపో. ఇప్పుడు మనం ఒక స్త్రీ ఒక పురుషుడు మాత్రమే." అన్నాడు నన్ను దగ్గరకు లాక్కోటానికి ప్రయత్నిస్తూ.

"నేను దిగిపోతాను. దయచేసి కారు ఆపండి" అనా లనుకున్నాను కాని గొంతు పెగలలేదు. అతని చేతినుంచి నా చేతిని లాక్కోవా లనుకొన్నాను; శక్తి లేదు.

"భయపడకు ఇంటిదగ్గరే దించేస్తాను." అంటూ నన్ను ఇంకా దగ్గరకు లాక్కున్నాడు. నేను వెనుగు లాడ టంతో విసుగ్గా వదిలి కారు ఆపాడు. "నేనంటే నీకిష్టంలేదా? చూడు. నా కళ్ళలోకి చూసి చెప్పు!" అన్నాడు.

"అవును. నువ్వంటే నాకు ఇష్టమే. చాలా ఇష్టం; కాని నాకు ఇలా బతకటం ఇష్టంలేదు. నాఅందమైన కలల్ని చెదర కొట్టవద్దు." అందా మనుకున్నాను. కాని అనలేదు. అతను నన్ను అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించ డని అతని ధోరణే తెలుస్తుంది. నేను మంచి దాన్నట: అందువల్లనే నాతో స్నేహం చెయ్యాలని ఉన్నదట.

ఇలాటి స్నేహం చెయ్యటానికి కూడా మగవాడికి మంచి ఆడవాళ్ళే కావాలి కాబోలు. మంచి అంటే అతని దృష్టిలో ఏమిటో నా కర్థంకాలేదు. నేను శీలావాళ్ళ లాటి

దాన్ని కాదని తలపగల కొట్టుకొని చెప్పా లనిపించింది. కాని ఏం ప్రయోజనం? అతనికి నిజంగా కావాల్సింది నేను ఎలాటి దాన్నని. కాదు ఒకర్ని గురించి వకరు తెలుసుకోల్సిన అవ సరం అతనికి కనిపించ దని నాకు తెలుసు.

"మీ చెల్లెన్ని ఎవరయినా ఆఫీసరు ఇలా చేసిఉంటే ఏం చేస్తారు.?" అని అనా లనిపించింది. కాని నాకు నాలుక పిడచ కట్టుకొని పోతోంది. కారు తలుపుకు తల కొట్టుకొని ఏడవటం తప్ప ఒక మాట మాట్లాడ లేక పోయాను. దానికి కూడా ఆయన అంతగా కదలలేదు. ఆడవాళ్ళంతా మొదట ఇలాగే గొడవ పెడతార్లే అన్నట్లుంది ఆయన ధోరణి. నా మానసిక పరిసితిని అర్థంచేసుకోవ టానికి మాకుగా అతనికి నా మీద కోపం చిరాకూ కలిగింది. విసుగ్గా కారు స్టార్టు చేస్తూ "మీ ఇల్లు ఎక్కడ?" అన్నాడు. చెప్పాను ఏడుపు గొంతుతో. కారు జోరుగా పోతోంది 15 నిమషాలు గడ చినా ఇల్లు రాలేదు. అప్పుడు నా కర్థం అయింది.

కారు ఎక్కడికి వెళ్ళిందీ, ఆ తరవాత ఏమయిందీ నేను రాయలేను.

"నీవు జీవితంలో చూసిన ఆడపిల్లల్లో నేను ఒకదాన్ని కావచ్చును, నీసృష్టిలో. కాని నీవు నా జీవితాన్నంతా కారు మేఘంలా ఆక్రమించుకుంటావనీ, ఈ సంఘటన ప్రభావం నా జీవితాన్ని తారుమారు చేస్తుందని ఎలా చెప్పగలను? చెప్పినా ఆయనకు అర్థంకాదు. ఆ మాటంటే నే ఆయనకు కోపం. ఆఫీసు కాగితాలను అర్థం చేసుకోవటమూ

స్త్రీ హృదయాన్ని అర్థం చేసుకోవటమూ ఆయన దృష్టిలో ఒకటే.

—కారు ఇంటిముందు ఆగింది "నేను రేపు క్యాంపుకు వెళుతున్నాను. రెండవ తేదీ మళ్ళీ కలుసుకుందాం." అంటూ కారు స్టార్టు చేశాడు, నా జవాబుకోసం ఎదురు చూడకుండానే. నేను గబగబా ఇంట్లోకి వెళ్ళాను. నా వెనక ఎవరో చీకటి మనిషి వెంబడించినట్లు అనిపించింది.

చెల్లి ముఖంలోకి కానీ, తమ్ముడి ముఖంలోకి కానీ చూసే ధైర్యం లేకపోయింది. గదిలోకి వెళ్ళి గడియ బిగించుకొని దిండులో ముఖం దాచుకొని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాను. అలా ఎంతసేపు ఏడ్చానో నాకే తెలియదు.

నేను తప్పుచేశాను. ఆ ఆఫీసరంటే నాలో తెలియకుండానే బలహీనత ఏర్పడింది. అందువల్లనే అతను 'ఎక్కు' అనగానే కారులో ఎక్కాను. అలాంటి నేను ఎంత మొత్తుకున్నా నా గత జీవితాన్ని ఎలా నమ్ముతాడు?

నా కలలు కరిగిపోయాయి. నా ఆశయాలూ, నా ఆశలే నన్ను మోసం చేశాయి. నేను జీవితంలో మొదటి సారిగా గౌరవించిన పురుషుడి చేతిలోనే దగా పడిపోయాను.

తెల్లవారి ఆఫీసుకు ఏ ముఖం పెట్టుకొని వెళ్ళను. నాకూ, శీలకూ ఎలాంటి భేదం ఉండదు ఇకనుంచీ. ఆఫీసులోని ప్రతి మగవాడూ, నాతో సరసాలాడడానికి జంకడు. ఆఫీసరు మళ్ళీ మూడవ తేదీ వస్తాడు. తనతో రమ్మంటాడు. ఒకసారి లొంగిన తను రెండోసారి తప్పుకోగలదా? మొదట ఆయన తనయెడల చూపిన ఆదరణకూ, ఆప్యాయతకూ ఇక

ముందు చూపబోయేదీ ఎంతో భేదం ఉంటుంది. అతని దృష్టిలో కూడా తను లోకువే అయిపోతుంది. ఒకసారి కాలు జారకుండానే ఉండాలి; జారిందా ఆ పతనం ఎక్కడకుపోయి ఆగుతుందో ఎవరూ చెప్పలేరు.

నా జీవితం మలుపు తిరిగింది. కాలు బురదలోపడింది. వెనక్కు రాలేను. ముందుకుపోతే పూర్తిగా ఊబిలో దిగబడి పోతానని తెలుసు. అలాటి బతుకు నేను బతకలేను.

పన్నెండు కొట్టింది. ప్రపంచమంతా నిద్రాదేవి ఒడిలో ఒరిగిపోయింది. కొందరు దురదృష్టవంతులకు స్వప్నాలుకూడా సుఖవంతమైనవి రావు. నేను మెళుకువతోనే దుఃస్వప్నం చూస్తున్నాను.

ఇక నాకు జీవించే హక్కులేదు. మన హిందూమతం ఆత్మహత్య మహాపాపం అని చెబుతుంది. మేధావుల దృష్టిలో ఆత్మహత్య పిరికివాడు చేసేపని. కాని జానకీ! ఆత్మహత్య చేసుకోవటానికి ఎంతో సాహసం కావాలంటాను నేను. హత్యచేసేవాడికంటే ఆత్మహత్య చేసుకొనేవాడికి ఎక్కువ సాహసం ఉండాలి. సగం వేళ్ళూ, కాళ్ళూ ఊడిపోయిన కుష్టువాడుకూడా బతకటానికి ఎందుకు తాపత్రయపడతాడు? బతుకుమీద ఆశను వదులుకోలేకనే.

ఈ మధ్యనువ్వు రేడియోలో "జీవితమంటే" అనే విషయంమీద మాట్లాడావు. జీవితంఅంటే మృత్యువుకోసం నిరీక్షణ అన్నావు. అప్పుడు నీ చాదస్తంచూసి నాకు నవ్వొచ్చింది. కాని ఆ వాక్యాలు ఈ రోజు నాకు గుర్తొస్తున్నాయి.

"జీవితం అనంతమూ, స్థిరమూ, జడమూ అయిన మహా మృత్యువునుంచి విడివడిన చంచలమూ, క్షణికమూ అయిన మెరుపులాంటిది. జీవితాన్ని మళ్ళీ అదే నిస్తబ్ధత ఆవరించివేస్తుంది. ఈ భావం వినటానికి చాలా భయంకరంగా ఉంది. కాని అదే సత్యం. సత్యంలోనే శివం, సుందరం దాగి ఉన్నాయి. కాబట్టి సత్యానికి దూరంగా పారిపోవటానికి ప్రయత్నించటం గానీ, దాన్ని చూసి భయపడటము కానీ మూర్ఖత్వం. అంటే జీవితం ఓ నిరీక్షణ అన్నమాట. దేని కోసం నిరీక్షణ? ఆ మహా నిస్తబ్ధతలో, తను ఏ మూల పదార్థంనుండి విడిపోయిందో ఆ మూలపదార్థంలో ఐక్యతయే రోజుకోసం నిరీక్షణ."

నువ్వు చెప్పింది నా విషయంలో అక్షరాలా నిజం అయింది జానకీ! నా ఈ పాతిక సంవత్సరాల జీవితం ఈ రోజు కొరకే నిరీక్షించింది. నేను వెళ్ళిపోతున్నాను. బతుక్కూ చావుకూ అట్టే దూరంలేదు.

నేను జీవితానికి ఎదురు ఈదటానికి ప్రయత్నించి ఓడిపోయాను. దగాపడిపోయాను. కాని అందరితోపాటు ప్రవాహానికి అనుకూలంగా ఈదే జీవితంతో నేను రాజీపడలేను. అందుకే, బతికి చచ్చేకంటే చచ్చి బతుకుదామని వెళ్లిపోతున్నాను.

నా చెల్లినీ, తమ్ముణ్ణీ, ఈ విశాల ప్రపంచంలో దిక్కులేని వాళ్ళనుచేసి వెళ్లిపోతున్నాను.

జానకీ! నువు రచయిత్రివి. నా కథ రాస్తావుగదూ ! శెలవు.

ఇట్లు
నీ గిరిజ"

ఉత్తరం పూర్తిచేశాను. చదివినంతసేపూ కన్నీటితో ఉత్తరం తడిసిపోయింది. నిట్టూర్చా, ఉత్తరం మడుస్తూ.

గిరిజ కథ రాయమంటుంది. నీరజకూడా కథ రాయమంటుంది. ఇద్దరిదీ ఒకే కోరిక. కాని ఆ కోరికలో ఎంత వైవిధ్యం ఉంది !

కొందరి స్వార్థపరుల కలుషితహస్తాల్లో ప్రేమపేరుతో గిరిజలాటి వారి జీవితాలు నలిగిపోతుంటే, ఎండమావుల కోసం అర్రులుచాస్తూ అమాయకంగా శీలలాటి వారు పతనం అయిపోతుంటే, నీరజకోసం మోహన్ సుశీల కథలు రాయటం సాధ్యమయేదేనా ? పక్కింటి కాంతమ్మా, ఎదురింటి రాఘవరావూ, బస్ స్టాండ్‌లోని బిచ్చగాడూ, గిరిజలాంటి అభాగ్యస్త్రీలూ, నేను రాసే ప్రేమ కథకు నిరంతరం అడ్డు వస్తూనే ఉన్నారు.

తలెత్తి చూశాను. కిటికీ అద్దాలలోనుంచి వెలుతురు కనిపిస్తోంది. భళ్ళున తెల్లవారింది. నేను రాయదలచుకున్న కథ పూర్తి కాలేదు.